Çocuk- Ergen Alay Edilme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuk- Ergen Alay Edilme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18832

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuk- Ergen Alay Edilme Ölçe?i (ÇEAÖ), Banu Çank?r? taraf?ndan 2016 y?l?nda Türkçe'ye **uyarlama**s? yap?lan psikometrik bir araçt?r. Ölçek, çocuk ve ergen popülasyonlar?nda alay edilme deneyimlerinin s?kl???n? ve bu durumun yaratt??? rahats?zl?k düzeyini ölçmeyi amaçlamaktad?r. Yap?lan psikometrik çal??malar, ölçe?in 4 faktörlü bir yap?ya sahip oldu?unu ve yüksek düzeyde güvenirlik ve geçerlik de?erlerine sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Toplamda 32 maddeden olu?an bu ölçek, 4'lü Likert tipi derecelendirme kullan?larak yan?tlanmaktad?r. Ölçe?in **uyarlama** çal??mas?, ?zmir Katip Çelebi Üniversitesi'nde yay?mlanm?? bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk, ergen, alay edilme, **sosyal d??lanma**, psikometrik araç, uyarlama, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi.

Yazarlar

Banu Çank?r?

Amaç

Çocuk- Ergen Alay Edilme Ölçe?i'nin temel amac?, çocuk ve ergenlerin akranlar? veya di?er sosyal çevreleri taraf?ndan maruz kald?klar? **alay edilme** davran??lar?n?n boyutlar?n? ve etkilerini sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, bu deneyimin hem s?kl?k düzeyini hem de birey üzerindeki duygusal ve psikolojik rahats?zl?k düzeyini ayr? ayr? de?erlendirebilmek için tasarlanm??t?r.

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas?, uluslararas? literatürdeki bu önemli yap?n?n Türk kültürüne özgü psikometrik özelliklerini incelemek ve klinik ile ara?t?rma alanlar?nda kullan?ma sunmak üzere yap?lm??t?r. Bu sayede, Türkiye'deki çocuk ve ergenlerin **alay edilme** davran???na yönelik hassasiyetleri ve tepkileri bilimsel olarak incelenebilir hale gelmi?tir.

Yap?

Ölçek, sosyal psikoloji ve geli?im psikolojisi alanlar?nda önemli bir konu olan **alay edilme** (mockery) ve **sosyal reddedilme** yap?lar?n? ölçmektedir. Alay edilme, genellikle akran zorbal???n?n veya sosyal d??lanman?n bir alt formu olarak kabul edilir ve bireyin benlik sayg?s?, sosyal uyumu ve duygusal sa?l??? üzerinde derin etkiler b?rakabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çocuk- Ergen Alay Edilme Ölçe?i, bu karma??k yap?y? dört temel faktör alt?nda toplamaktad?r. Bu faktörler, alay edilme deneyiminin farkl? boyutlar?n? temsil ederek, uygulay?c?lara bireyin hangi tür alay davran??lar?na (örne?in, fiziksel görünüm, yetenekler, sosyal beceriler) daha duyarl? oldu?u hakk?nda detayl? bilgi sunar.

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal geçerli?i, hem aç?mlay?c? hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleriyle incelenmi? ve 4 faktörlü yap?n?n model uyumunun kabul edilebilir düzeyde oldu?u gösterilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Ayr?ca, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? ne derece temsil etti?ini gösteren **Kapsam Geçerlik ?ndeksi** (Content Validity Index) de?eri 0,87 olarak tespit edilmi?tir. Bu de?er, uzman görü?leri do?rultusunda ölçek maddelerinin ilgili yap?y? ölçmek için yeterli kapsam geçerli?ine sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Çocuk- Ergen Alay Edilme Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirli?i, **Cronbach Alfa katsay?s?** ile de?erlendirilmi? ve bu katsay? 0,925 gibi oldukça yüksek bir de?erde bulunmu?tur. Bu sonuç, ölçek maddelerinin genel olarak ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? ölçmek amac?yla uygulanan **dört haftal?k test-tekrar test korelasyonu** katsay?s? da yüksek ç?km??t?r (r=0,877). Bu yüksek korelasyon, ölçe?in k?sa vadede kararl? sonuçlar üretti?ini ve ölçülen özelli?in zamana ba?l? olarak büyük ölçüde de?i?medi?ini göstermektedir. Madde analizi sonuçlar?na göre, çocuk ve ergenlerde alay edilme s?kl???na yönelik madde puan ortalamalar? ve korelasyon katsay?lar? 0.34 ile 0.70 aras?nda, alay edilme davran???n?n rahats?zl?k düzeyine yönelik madde puan ortalamalar? ve korelasyon katsay?lar? ise 0.38 ile 0.64 aras?nda de?i?mektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek üzere hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekle?tirilmi?tir. Her iki analiz de ölçe?in 4 faktörlü bir yap?da oldu?unu do?rulam??t?r. Bu dört faktör, ölçekteki toplam varyans?n % 55,51'ini aç?klamaktad?r, bu da psikometrik bir araç için kabul edilebilir düzeyde bir aç?klay?c?l?kt?r.

Faktörlerin varyansa katk?lar? a?a??daki gibi detayland?r?lm??t?r:

Faktör 1: Toplam varyans?n % 38,4'ünü aç?klamaktad?r. (Genellikle en bask?n alay edilme

ARABPSYCHOLOGY.COM

boyutunu temsil eder.)
Faktör 2: Toplam varyans?n % 4,95'ini aç?klamaktad?r.
Faktör 3: Toplam varyans?n % 5,78'ini aç?klamaktad?r.
Faktör 4: Toplam varyans?n % 6,36's?n? aç?klamaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) çal??mas? yap?lm?? öz bildirim ölçe?i.

Format: 32 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme 4'lü Likert tipi ?eklindedir.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Klinik ve normal popülasyondan çocuklar ve ergenler.

Ya? Grubu: Çocukluk ve ergenlik dönemi.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki okullarda ö?renim gören çocuk ve ergenler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamas? yap?labilen, ka??t-kalem veya dijital formatta uygulanabilen öz bildirim ölçe?idir.

Anahtar Kelimeler

Zorbal?k, sosyal kayg?, akran ili?kileri, psikolojik test, **duygusal rahats?zl?k**, Do?rulay?c? Faktör Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Banu Çank?r?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: banumutlu10@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: ?zmir Katip Çelebi Üniversitesi (Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2016 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?yla ilgili izin ve ücret bilgileri için do?rudan sorumlu yazar Banu Çank?r? ile e-posta yoluyla ileti?ime

ARABPSYCHOLOGY.COM

geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal çal??ma bir yüksek lisans tezi olup, akademik ara?t?rmalar için kullan?m detaylar? yazar?n iznine tabidir.

Kaynaklar

Çank?r?, B. (2016). *Çocuk- Ergen Alay Edilme Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlanmas?, geçerlik ve güvenirli?inin incelenmesi*. (Yay?nlanm?? Yüksek Lisans Tezi). ?zmir Katip Çelebi Üniversitesi, ?zmir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: cocuk-ergen-alay-edilme-olcegi-toad.pdf

Çocuk- Ergen Alay Edilme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddeler, yazar?n yüksek lisans tezi içerisinde bulunmaktad?r ve yazar?n izni olmadan yay?nlanmamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM